

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У УЖИЦУ

Гж. 95/14

20.02.2014. год.

У ж и ц е

XII

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА

77 Бр. 1488/13

25 FEB 2014

Курмазовић И Милисав - Ужице

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У УЖИЦУ, у већу састављеном од судија: Радска Зечевић председника већа, Радмиле Рајић и Драгана Мићуновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Зорана Јаповића из Ужица, ул. Учитељска бр. 30, кога заступа пуномоћник адвокат Милисав Курмазовић, против туженог Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, Филијала Ужице, коју заступа пуномоћник Мирка Милић, ради накнаде штете, вредност спора 84.150,90 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Ужицу 10 П.бр. 1488/13 од 26.11.2013. године, у нејавној седници већа одржаној дана 20.02.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Ужицу 10 П.бр. 1488/13 од 26.11.2013. године и жалба туженог одбија као НЕОСНОВАНА.

Образложење

Побијаном пресудом усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати износ од 54.193,47 динара са законском затезном каматом на појединачне износе како је то наведено у ставу I изреке, а све у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом II пресуде одбачена је тужба тужиоца, због пресуђене ствари, према туженом у делу у коме је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати износ од 29.950,43 динара са законском затезном каматом на појединачне износе како је то наведено у ставу II изреке. Ставом III обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове поступка у износу од 66.204,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је у ставу I и III из свих законских разлога са предлогом да се првостепена пресуда прешпачи и одбије тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Тужилац је изјавио одговор на жалбу предлажући да се жалба одбије као неоснована и потврди првостепена пресуда.

Испитујући побијану пресуду у лобијаном делу наводе жалбе и одговора на жалбу као и све списе предмета у складу са овлашћењима из члана 386. ЗПП а у вези члана 479. ЗПП, Виши суд је нашао:

Жалба није основана.

Првостепена пресуда у побијаном делу није захваћена битним повредима одредби парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9. ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити повредима на које се жалбом указује.

На основу изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужилац корисник пензије по основу решења Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП бр.584524 УП-1 1638-1/03 од 17.05.2004. године, коју сада остварује код овде туженог по основу уредбе о обиму и начину преузимања имовине обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 15.12.2011. године. Решењем о ванредном усклађивању пензија које је донео тужени број 181-431/08 од 25.01.2008. године усклађене су пензије, вредност општег бода, повчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и повчане накнаде по основу инвалидности из члана 224. Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 1.01.2008. године за 11,06% и одлучено да се тако усклађене пензије исплаћују од 1.01.2008. године. Тужиоцу у периоду од 1.01.2008. године па до 31.12.2012. године није исплаћивана пензија по основу овог ванредног усклађивања у складу са наведеним решењем туженог па му је мање по том основу исплаћен износ од 84.150,79 динара. Ранијом пресудом П.бр. 2/13 од 10.07.2013. године првостепени суд је усвојио приговор туженог о застарелости потраживања тужиоца и за више тражени износ прско досуђеног за 29.957,43 динара са каматом, тужбени захтев је одбијен и пресуда у том делу је правноснажна па је тужбу, побијаном пресудом првостепени суд одбацио. Првостепени суд је усвојио тужбени захтев за преосталих 54.193,47 динара као основан са каматом од дана падања туженог у доцњу сходно члану 277. и 324. ЗОО.

За своју одлуку првостепени суд је дао довољне, потпуне и јасне разлоге које у свему прихвата и другостепени суд.

Неосновани су наводи жалбе којом се истиче да је првостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбе члана 193. Закона о војсци Србије и члана 2. Уредбе о начину остваривања престанка права на пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника.

Чланом 261. Закона о војсци Југославије („Сл. лист СРЈ“, бр. 43/94, 28/96, 44/97, 3/02 и 37/02 и Сл. лист СЦГ, бр. 7/05 и 44/05) било је прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија на основу овог члана доноси савезни министар за одбрану. Овај члан престао је да важи на основу члана 197. став 2. Закона о војсци Србије, који је ступио на снагу 1. јануара 2008. године. Чланом 193 Закона о војсци Србије, прописано је да усклађивање износа пензија војних осигураника остварени до дана ступања на снагу овог закона као и пензија остварених по ступању на снагу Закона, врши се по динамици и на начин потврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

На основу наведених одредби произилази обавеза туженог да усклађује износе пензија војних осигураника по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, па је зато супротно жалбеном наводу тужени био дужан да усклађивање свих доспелих војних пензија од 1.01.2008. године врши у

складу са одредбом Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Како је ова категорија пензионера од 1.01.2008. године укључена у општи систем пензијског и инвалидског осигурања то није имало основа да се посебно цени постојање законских услова у погледу права на ванредно усклађивање пензија само за категорије војних осигураника.

Овакав правни став заузет је и у пракси Уставног суда у поступцима по уставним жалбама у вези права војних осигураника на ванредно усклађивање пензија (Уж 2666/2011 од 22.06.2012. године, Уж. 5287/2011 од 19.12.2012. године, заузимајући став „пензије војних осигураника од 1. јануара 2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те је Закон о пензијском и инвалидском осигурању једини општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивање пензије, а и предметно ванредно усклађивање од 11,06%...“.

Жалбени наводи да су војне пензије за 2007. годину усклађене према Закону о Војсци Југославије два пута и то: 1.07.2007. године, повећање вредности бода са 8,740 динара на 9,020 динара и 1.01.2008. године повећање вредности бода са 9,020 на 9,40 динара те да с тога војни пензионери нису оштећени није релевантан јер се не односи на спорно повећање од 11,06%.

Супротно жалбеним наводима туженог првостепени суд је правилно применио одредбу члана 5. Уредбе о начину остваривања и престанка права из пензијско и инвалидског осигурања војних осигураника јер тужени није извршио усклађивање износа војних пензија за 11,06% почев од 1.01.2008. године у складу са наведеном одредбом, а што је био дужан учинити по службеној дужности на основу члана 5. Уредбе. На овај начин је туженом причињено штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа који је био дужан тужени исплатити у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Неосновани су наводи жалбе туженог да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 75. Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, бр. 85/05) и да војне пензије као засебан систем нису испуњавале услове за ванредно повећање сходно наведеном пропису. Ово из разлога што је Уставни суд у већ наведеним одлукама заузео став да је чланом 73. Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању из 2005. године, изузетно од члана 21. тог Закона предвиђено ванредно усклађивање пензија за 2006, 2007 и 2008. годину, од 1. јануара текуће године, под условима на начин и у висини прописаној чланом 75. став 1. истог Закона. Пензије и друга примања војних осигураника су морала бити усклађена по истој динамици и по службеној дужности.

Супротно жалбеним наводима туженог правилан је закључак првостепеног суда да су одлуке Уставног суда коначне, извршне и правно обавезујуће (члан 166. став 2. Устава Републике Србије) и да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (члан 171. став 1. Устава). Одлуке Уставног суда се не могу доводити у питање од стране других судова у Републици Србији, како то наводи тужени у жалби. На овај начин обезбеђено је остваривање права на правично суђење као уставно и конвенционо право гарантовано одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. Европске конвенције о људским правима на које се тужени у жалби позива.

Цењени су и остали наводи жалбе, али су без утицаја на другачију одлуку, а како је правилна и одлука о трошковима поступка одлучено је као у изреци ове пресуде, сходно члану 390. ЗПП.

Председник вена-судија,
Раденко Зечевић, с.р.

уку, а како
пресуде,

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНИ СУД
10 П.бр.1488/13
26.11.2013.године
УЖИЦЕ

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА

Бр. _____
31 DEC 2013
Ђурмазовић И Милисав Ук

У ИМЕ НАРОДА

ОСНОВНИ СУД У УЖИЦУ, као парнични, судија Ружа Бојовић, у правној ствари тужиоца Зорана Јашовић из Ужица, Ул. Учитељска бр. 30, кога заступа пуномоћник, адвокат Милосав Курмазовић, против туженог Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице, који заступа пуномоћник Мирка Мићић, ради накнаде штете, вредност спора 84.150,90 динара, након рочишта за главну расправу, одржаног 26.11.2013. године у присуству пуномоћника странака, донео је у одсуству странака,

ПРЕСУДУ

И УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца Зорана Јашовић из Ужица према туженом Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице, па се тужени обавезује да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати износ од 54.193,47 динара са законском затезном каматом и то:

- за децембар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.01.2010. године до коначне исплате,
- за јануар 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.02.2010. године, до коначне исплате,
- за фебруар 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.03.2010.године, до коначне исплате,
- за март 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2010. године до коначне исплате,
- за април 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.05.2010. године до коначне исплате,
- за мај 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.06.2010. године до коначне исплате,
- за јун 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.07.2010. године до коначне исплате,
- за јул 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.08.2010. године до коначне исплате,
- за август 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2010. године до коначне исплате,
- за септембар 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.10.2010. године до коначне исплате,
- за октобар 2010. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.11.2010. године до коначне исплате,

- за октобар 2012. године износ од 1.586,03 динара са законском затезном каматом почев од 21.11.2012. године до коначне исплате,
- за новембар 2012. године износ од 1.586,03 динара са законском затезном каматом почев од 21.12.2012. године до коначне исплате,
- за децембар 2012. године износ од 1.586,03 динара са законском затезном каматом почев од 21.01.2013. године до коначне исплате,

у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

II ТУЖБА тужиоца према туженом у делу којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати износ од 29.957,43 динара са законском затезном каматом и то:

- за јануар 2008. године износ од 1.130,55 динара са законском затезном каматом почев од 21.02.2008. године до коначне исплате,
- за фебруар 2008. године износ од 1.130,55 динара са законском затезном каматом почев од 21.03.2008. године до коначне исплате,
- за март 2008. године износ од 1.130,55 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2008. године до коначне исплате,
- за април 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.05.2008. године до коначне исплате,
- за мај 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.06.2008. године до коначне исплате,
- за јун 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.07.2008. године до коначне исплате,
- за јул 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.08.2008. године до коначне исплате,
- за август 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2008. године до коначне исплате,
- за септембар 2008. године износ од 1.208,82 динара са законском затезном каматом почев од 21.10.2008. године до коначне исплате,
- за октобар 2008. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.11.2008. године до коначне исплате,
- за новембар 2008. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.12.2008. године до коначне исплате,
- за децембар 2008. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.01.2009. године до коначне исплате,
- за јануар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.02.2009. године до коначне исплате,
- за фебруар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.03.2009. године до коначне исплате,
- за март 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2009. године до коначне исплате,
- за април 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.05.2009. године до коначне исплате,

- за мај 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.06.2009. године до коначне исплате,
- за јун 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.07.2009. године до коначне исплате,
- за јул 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.08.2009. године до коначне исплате,
- за август 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2009. године до коначне исплате,
- за септембар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.10.2009. године до коначне исплате,
- за октобар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.11.2009. године до коначне исплате,
- за новембар 2009. године износ од 1.379,49 динара са законском затезном каматом почев од 21.12.2009. године до коначне исплате,

одбацује се због пресуђене ствари.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати трошкове поступка у износу од 66.204,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом присудног извршења.

Образложење

Тужилац је, преко пуномоћника, у тужби и на расправи захтевао да се тужени обавезе да му на име мање исплаћене пензије за период од јануара 2008. године закључно са децембром 2012. године плати износ одређен у поднеску од 16.05.2013. године. Навео је да је војни осигураник, носилац инвалидске војне пензије у чину десетара од 2003. године. Тужени, као правни наследник Фонда за социјално осигурање војних осигураника, није извршио усклађивање пензије према решењу Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 25.01.2008. године о ванредном усклађивању пензија и тиме му причинио штету иако је на то био обавезан према одредбама Закона о војсци Србије. Након спроведеног економско-финансијског вештачења, прецизирао је тужбени захтев. Доказе је предложио и трошкове одређено тражио.

Тужени је, преко пуномоћника, у подnescима и на расправи оспорио тужбени захтев. Истакао је приговор апсолутне ненадлежности суда за одлучивање у овој правној ствари јер је у питању ствар која се решава у управном поступку и приговор застарелости потраживања обзиром да се ради о повременим потраживањима. Навео је да се ванредно усклађивање пензија према решењу Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 25.01.2008. године не односи на војне осигуранике јер су они били осигураници Фонда за социјално осигурање војних осигураника као самосталног правног субјекта, самим тим тужиоцу није причињена никаква штета.

Тражио је да суд одреди прекид поступка до окончања управног поступка у предмету 12.У.бр.14222/12 јер се ради о истој правној ствари са другим осигураником. Доказе је предложио, трошкове није тражио.

Пресудом П.2/13 од 04.07.2013.године, под I, одбијен је приговор неспадљености суда за одлучивање у овој правној ствари изјављен од стране туженог као неоснова.

Под II, усвојен је тужбени захтев тужиоца према туженом и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати износ од 54.193,47 динара са законском затезном каматом на наведене месечне износе од наведених датума.

Под III, одбијен је захтев тужиоца према туженом преко досуђеног по II, у износу од 29.957,43 динара, са законском затезном каматом на наведене месечне износе од наведених датума, као неоснован.

Под IV обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове поступка.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 971/13 потврђена је пресуда П бр. 2/13 од 10.07.2013. године, у делу изрече под I и III, а жалбе тужиоца и туженог у овом делу одбијене су као неосноване. Иста пресуда је укинута у изреци под II и IV и у овом делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном поступку пуномоћник тужиоца остао је при предлогу да се усвији захтев из поднеска од 16.05.2013. године, трошкове је опредељено тражио, пуномоћник туженог предложио је да се захтев одбије, трошкове је тражио и определио.

Суд је ради утврђивања чињеничног стања, извео предложене доказе. Оценом свих доказа засебно и у међусобној вези у складу са чл.8 ЗПП, утврђено је следеће чињенично стање:

Тужилац је рођен 22.10.1972. године. Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП.бр.584524 УП-1 1638-1/03 од 17.05.2004. године тужиоцу је признато право на инвалидску пензију у чину десетара од 19.06.2003. године, при чему исплата пензије тече од 01.10.2003. године, са 1087,065 бодова што представља 85% од пензијског основа.

Одлуком о усклађивању војних пензија за 2007. годину број 10506-3 од 20.03.2008. године, коју је донео министар одбране, у члану 2. предвиђено је да новчана вредност бода за обрачунавање пензија и других новчаних накнада корисника војних пензија од 01.01.2008. године износи 9,40 динара. У члану 3. одлуке предвиђено је да ће се обрачун и исплата разлике између усклађеног износа пензије из тачке 2. одлуке и исплаћених износа за кориснике војних пензија који су право на исплату пензија остварили до 31.12.2007. године, извршити истовремено са исплатом првог дела пензија за март 2008. године.

Решењем о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године, које је донео Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије 25.01.2008. године усклађују се пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу ишваљидности из члана 224. Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 01.01.2008. године за 11,06% (члан 1.). Према члану 7. исплата усклађене пензије и новчаних накнада по овом решењу вршиће се од 01.01.2008. године.

Према подацима туженог просечна пензија корисника војних пензија у 2007. години износила је 26.425,49 динара, просечна зарада за 2007. годину 27.758,00 динара, учешће просечне пензије у просечној заради у 2007. години 95,20 %. Из извештаја сектора за финансијске послове туженог од 02.04.2013. године, утврђено је да просечна пензија из категорије запослених износи 14.996,00 динара, просечна зарада 27.758, 00 динара, што представља 54,02% просечне зараде без пореза и доприноса. Да би висина просечне пензија достигла ниво од 60% просечне зараде, потребно је да се изврши повећање од 11,06 %, када ће висина просечне пензије износити 16.655,00 динара.

Суд је прочитао и извештај Удружења војних пензионера 01 број 529-2 од 10.10.2013. године, акт дирекције Фонда ПИО са прегледом од 30.09.2013. године, и извод из налаз и мишљење вештака Првог основног суда у Београду од 15.10.2013. године, у коме је утврђено да укупна просечна нето пензија свих пензионера из категорије запослених (цивилних пензија и корисника војних пензија) у 2007. години износи 15.449,54 динара или 55,65% просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији 2007. години.

Суд је провео вештачење са вештаком економско-финансијске струке како би утврдио висину разлике између пензије коју је тужилац примио и коју је требао да прими да је извршено ванредно усклађивање за 11,06% за период 01.01.2008. године до 31.12.2012. године. Вештак је у свом налазу дао две варијанте за обрачун мање исплаћених пензија, применивши у првој новчану вредност бода од 9,400 динара, као основ за обрачун пензије, како је тврдио тужилац. Према другој варијанти новчана вредност бода је износила 9,020 динара, како је тврдио тужени. Према првој варијанти висина разлике између пензије коју је тужилац примио и коју је требао да прими да је извршено ванредно усклађивање за 11,06% за период 01.01.2008. године до 31.12.2012. године износи 84.150,79 динара. Према другој варијанти висина ове разлике износи за исти период износи 49.997,38 динара. Након примедби пуномоћника туженог, вештак се у допунском налазу и мишљењу изјаснио да је просечна пензија тужиоца у 2007. години износила 9.653,14 динара и да је била нижа од 60% просечне зараде запослених у 2007. години, без пореза и доприноса, која износи 16.655,40 динара, према саопштењу Републичког завода за статистику број 8 од 22.01.2008. године.

Налаз и мишљење вештака, основни и допунски суд је у свему прихватио, јер је дат објективно, аргументовано и у складу са правилима струке. Странке нису имале примедбе на допунско изјашњење вештака, након чега је пуномоћник тужиоца прецизирао тужбени захтев.

Прочитао је суд пресуду Вишег суда у Ужичу Гж 347/13 од 21.05.2013. године. Овом пресудом потврђена је пресуда овог суда П.518/13 од 12.03.2013. године, којом је тужиоцу у том предмету досуђена накнада штете због мање исплаћене пензије за период од 01.01.2008. године до 30.11.2010. године.

Суд је извео доказ и читањем одлуке Врховног касационог суда Рев.260/13 –Газ 1 94/13, којом је суд одлучивао о ревизији и захтеву за заштиту законности Фонда за социјално осигурање војних осигураника Београд изјављеним против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж.3618/2011 од 27.09.2012. године и изразио свој став о ванредном усклађивању пензија војних осигураника од 01.01.2008. године, да је преурањен правни закључак Вишег суда да тужиоцу припада право на ванредно повећање војне пензије у висини од 11,6% почев од 01.01.2008. године, да је спрото постојање самог права на ванредно увећање пензија у висини од 11,6%.

Прочитао је пресуду Управног суда бр.14222/12 од 29.03.2013. године, којом је суд уважио тужбу подносиоца и поништио решење Комисије Скупштине Фонда за социјално осигурање војних осигураника за ревизију и решавање у другом степену о правима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника Уп-2 бр.17/11 -СП бр.52241 од 12.05.2011. године, са образложењем да првостепеним решењем није уопште оцењена испуњеност законом прописаних услова из члана 75 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у вези са чланом 193 став 1 Закона о војсци Србије, за усклађивање износа пензија војних осигураника, да нису дати разлози због којих се тужиоцу не може признати право на ванредно усклађивање пензије.

Пресудом Управног суда У 9374/13 од 22.07.2013. године, тужба тужиоца којом се оспорава законитост решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање којим је одбијен његов захтев за усклађивање пензије са 11,06% почев од 01.01.2008. године, одбијена је, са образложењем да се на кориснике војних пензија не односи ванредно усклађивање пензија, које је извршено за кориснике пензија код Републичког фонда ПИО у висини од 11,06 % на основу решења директора Републичког фонда ПИО о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и повчаних накнада од јануара 2008. године 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године, а у складу са чланом 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Суд је извео доказ читањем одлуке Уставног суда број Уж-2666/2011 од 22.06.2012. године и одлуке Уставног суда број Уж-5287/2011 од 19.12.2012. године, које се односе на остваривање права других лица, корисника војних пензија, на ванредно повећање пензије за 11,06% из јануара 2008. године, у којима је Уставни суд усвојио уставне жалбе подносиоца и утврдио да је одлукама Управног суда и

Вишег суда у Нишу поврђено њихово право на правично суђење зајемчено Уставом, па се налаже овим судовима да понове поступак по тужбама подносилаца уставних жалби, заузимајући у одлукама свој став о праву војних пензионера на ванредно усклађивање пензија, „пензије војних осигураника од 01. јануара 2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те је Закон о пензијском и инвалидском осигурању једини Општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивања пензије, па и предметно ванредно усклађивање од 11,06%“

Став изнет у одлуци Уж.5278/2011 Уставни суд је навео и у одлуци Уж 6017/2012 од 12.12.2012. године, у одлуци Уж 5843/2013 од 28.10.2013. године наложио је Вишем суду да понови поступак по жалби подносиоца жалбе.

Правно цењени утврђено чињенично стање суд је одлучио у изречи из следећих разлога:

Одредбом члана 261 Закона о Војсци Југославије (Сл.лист СРЈ бр.43/94, 28/96, 44/99, 3/02 и 37/02 и Сл.лист СЦГ бр. 7/05 и 44/05), било је одређено да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија на основу овог члана допоси савезни министар за одбрану. Наведене законске одредбе престале су да важе на основу одредбе члана 197 став 2 Закона о Војсци Србије, који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године.

Чланом 193 Закона о војсци Србије, прописано је да усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона као и пензија остварених по ступању на снагу Закона , врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 21 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Службени гласник РС бр.85/05) , измењен је члан 80 Закона о пензијском и инвалидском осигурању , којим је уређен начин усклађивања пензија , па је одређено да се пензије од 01. априла и од 01. октобра текуће године усклађују , на основу статистичких података , са кретањем трошкова живота на територији Републике у предходних шест месеци. Одредбама члана 73 наведеног Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и ипвалидском осигурању предвиђено је да се за 2006, 2007, и 2008. годину пензије, изузетно од члана 21 тог закона , усклађују са процентом раста трошкова живота и процентом раста , односно пада зараде. Сагласно одредби члана 75 став 1 истог закона , уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за предходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у предходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 01. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за предходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћених у предходној години. Према ставу 2 тог члана закона, ово ванредно усклађивање може се примењивати најдуже три године од дана почетка примене овог закона.

Према члану 79. став 1. Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању послове обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања као и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника, на дан 01.01.2012. године преузме Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање. Према ставу 3. истог члана даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања из става 1. Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање преузме имовину, обавезе и запослене од Фонда за социјално осигурање војних осигураника, у делу који се односи на послове пензијског и инвалидског осигурања. Изузетно од става 3. овог члана, преузимање се не односи на обавезе доспелих, а неизмирених новчаних потраживања корисника војних пензија, по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада, утврђених у члану 193. став 2. Закона о војсци Србије, а насталих до ступања на снагу овог закона, за које ће се средства обезбедити у буџету Републике Србије, у складу са законом и посебним актом Владе РС.

Чланом 2 Уредбе о обиму и начину преузимања имовине обавеза и запослених у Фонду СОВО у Републички Фонд ПИО прописано је да Републички Фонд ПИО сагласно закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању преузима имовину, обавезе и запослене даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда СОВО. Члан 1. наведене уредбе у ставу другом прописао је да ће Републички Фонд ПИО обављати административно-техничке послове у вези са судским предметима по основу доспелих неизмирених новчаних потраживања војних корисника, насталих по основу делимичног усклађивања пензија.

Тужилац је војни осигураник, носилац инвалидске пензије у чину десетара која је призната решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП.бр.584524 УП-1 1638-1/03 од 17.05.2004. године са исплатом пензије почев од 19.06.2003. године.

Закон о војсци Србије, који је ступио на снагу 01.01.2008. године, предвидео је у члану 193. став 1. да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Из наведене одредбе произилази обавеза туженог да усклађивање пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, па су основани наводи пуномоћника тужиоца којим указује да тужени има обавезу да врши усклађивање пензије тужиоцу на основу правила из Закона о пензијском и инвалидском осигурању као општем акту. Тужени је био дужан да сходно овом закону почев од 01.01.2008. године усклађује

и пензије војних осигураника. Решење туженог о ванредном усклађивању пензија за 11,06% донето је 25.01.2008. године, те је дакле тужени био дужан да и војним пензионерима који су ушли у систем цивилног пензијског и инвалидског осигурања усклади пензије за 11,06%, па и тужиоцу. Пензије војних осигураника се од 01.01.2008. године усклађују на начин и по динамици утврђеној Законом о пензијском и инвалидском осигурању, и тај закон је једини општи акт на основу кога се тим корисницима мора вршити усклађивање па и предметно ванредно усклађивање од 11,06%. Акт о усклађивању пензије које доноси надлежни орган организације у којој се остварују права из пензијског и инвалидског осигурања по својој природи није општи акт, већ акт техничко – спроведбеног карактера донет у поступку извршавања, односно извршавања законом утврђених права и обавеза.

Тим актом се не уређују права и обавезе осигураника нити се права и обавезе установљавају, већ се сагласно начину и методу утврђеном законом одређују конкретни проценти усклађивања пензије на основу званичних статистичких података. У поступку доношења тог акта надлежни органи Фонда нису овлашћени да утврђују испуњеност услова за ванредно усклађивање пензија, а који су одређени чл. 75 Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању којим се прописује да уколико просечан износ пензије корисника у осигурању исплаћено за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених у РС у претходној години пензије ће се ванредно ускладити од 01. јануара текуће године за проценат којим се уређује да износ просечне пензије корисника за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћених у претходној години. Након доношења решења од 25.01.2008. године испуњеност ових услова не могу ценити ни органи организације у којој се остварују права из пензијског и инвалидског осигурања, нити је пак суд овлашћен да цени испуњеност ових услова. Решењем Фонда ПИО од 25.01.2008. године извршено је ванредно усклађивање пензија за све кориснике који се налазе у систему Фонда ПИО за 11,06%, те како су војни пензионери тада били у систему и на њих се односи ово ванредно усклађивање. Приликом доношења овог решења били су испитивани услови за ванредно усклађивање из чл. 75 Закона и ови услови се сада не могу поново испитивати нити у управном нити у судском поступку. Наведено решење од 25.01.2008. године је коначно и правно обавезујуће за све па и за управне и судске органе и за овај суд. Да нису били испуњени услови за ванредно усклађивање пензија из чл. 75. Закона о пензијском и инвалидском осигурању то решење не би било ни донето. Како се у наведеном решењу не спомиње да се исто не односи на војне пензионере суд налази да се и на војне пензионере тј. конкретно на тужиоца мора применити наведено решење.

Тужени није испоштовао Закон о пензијско и инвалидском осигурању и није ускладио пензију тужиоцу по закону, чиме му је причинио штету, а која се састоји у разлици између исплаћене и припадајуће пензије. Тужени је без законског основа ускратио тужиоцу исплату усклађене пензије и тиме му причинио штету за коју одговара у смислу члана 154 и 155 и члану 172 Закона о облигационим односима.

С друге стране, што није спорно, тужени је исплатио усклађене пензије цивилним пензионерима, па и онима чија пензија прелази 60% од просечне зараде у РС за 2007. годину без пореза и доприноса. Несумњиво је да се на војне пензионере мора применити и усклађивање по решењу од 25.01.2008. године за 11,06%. Пензије и друга примања војних осигураника су такође морала бити усклађена по истој динамици као и осталим корисницима и то по службеној дужности од стране туженог, а издавање појединачних аката није предуслов за исплату усклађене тј. увећане пензије. ✓

Одредбом члана 166 став 2 Устава Републике Србије је утврђено је да су одлуке Уставног суда, коначне, извршне и правно обавезујуће, а одредбом члана 171 став 1 да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда.

Одлуке Уставног суда су правно обавезујуће и суд има законску обавезу да их примени, а правна схватања Уставног суда изражена у одлукама се не могу доводити у питање од стране других судова у РС јер Уставни суд даје врховно тумачење закона. Уколико је направљен било какав пропуст приликом доношења решења Фонда ПИО од 25.01.2008. године такав пропуст не може сада бити отклоњен јер се ово ванредно усклађивање не може преиспитивати ни у једном поступку. Решење је коначно и правно обавезујуће за све.

Поступање управних органа и одлуке донете у том поступку као и евентуалне одлуке Управног суда не спречавају овај суд да поступа, суд се не може позивати на њих, нити је њихов исход од утицаја на одлуку овог суда како то тужени тврди позивајући се на одлуку Управног суда од 29.03.2013. године и 22.07.2013. године. Ове одлуке Управног суда су без утицаја на пресуђење јер је овај суд независан и самосталан код доношења одлука.

Суд је ценио и навод тужног да просечна пензија корисника Фонда СОВО у 2007. години није била мања од 60% од просечне зараде запослених у РС без пореза и доприноса, али је овај навод без утицаја јер како је већ речено накоп доношења решења од 25.01.2008. године које је коначно испуњеност ових услова из чл. 75. Закона не могу више ценити ни органи организације у којој се остварују права из пензијског и инвалидског осигурања нити је пак овлашћен да испуњеност ових услова цени суд.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању и Закон о Војсци Србије су општи акти на основу којих је и донето решење о ванредном усклађивању пензија од 25.01.2008. године за 11,06% које је коначно и правноснажно те се наведени општи акти морају применити на све пензионере, па и на војне, конкретно и на тужноца који се налази у систему пензијског и инвалидског осигурања од 01.01.2008. године.

Приговор недостатка пасивне легитимације није основан јер је управо тужени својим незаконитим и неправилним радом без законом прописаних разлога

ускратио тужиоцу право на исплату пензије тј. разлике пензије, те је у свему пасивно легитимисан.

Новчана вредност бода за обрачун пензије од 9,40 динара се примењује од 01.01.2008. године, одлуком министра одбране о ванредном усклађивању војних пензија за 2007. годину. Економско-финансијским вештачењем суд је утврдио висину разлике мање исплаћене пензије узимајући ову вредност као важћу на дан доношења решења о ванредном усклађивању пензија у јануару 2008. године. Та разлика износи 84.150,79 динара. Суд је прихватио назив и мишљење вештака у погледу главног дуга.

У пресуди П бр. 2/13 од 10.07.2013.године, суд је усвојио приговор тужног застарелости потраживања тужиоца и за више тражени износ преко досуђеног за 29.957,43 динара са каматом, тужбени захтев одбио, пресуда у овом делу је правноснажна, па је тужбу тужиоца са захтевом за исплату износа од 29.957,43 динара са описаном каматом, одбацио у изреци под II. ✓

Тужбени захтев тужиоца за износ од 54.193,47 динара, је основан по основу и по висини. Камата тече од дана падања туженог у доцњу са исплатом пензије сходно чл. 277 и 324. ЗОО, а тужени је дошао у доцњу када није обавезу испунио у року одређеном за испуњење, камата тече од дана падања у доцњу односно од дана доспећа сваког месечног износа разлике.

Из изнетих разлога суд је усвојио захтев тужиоца у изреци под I.

Тужени је обавезан да тужиоцу плати трошкове поступка у износу од 66.204,00 динара, за састав тужбе 6.000,00 динара, приступ адвоката на четири одржана рочишта по 7.500,00 динара, трошкове вештачења 6.000,00 динара, судску таксу на тужбу и пресуду по 4.068,00 динара, састав жалбе 12.000,00 динара, и таксу на жалбу 4.068,00 динара. Одлука о трошковима донета је сагласно одредби члана 153. став 1. и 154. став 1 ЗПП.

ОСНОВНИ СУД У УЖИЦУ, дана 26.11.2013. године 10 Пбр.1488/13

ПРАВНА ПОУКА: Против ове пресуде дозвољена је жалба Вишем суду у Ужицу у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака исте, а преко овог суда.

Судија
Ружа Бојовић
СУДИЈА
Ружа Д. Бојовић
за тачност отправака

